

Іщенко Вікторія

курсант навчальної групи ДР-641

Дніпропетровський державний університет внутрішніх справ, м. Дніпро, Україна

Viktorija Ischenko

cadet of the group DR-641

Dnipropetrovsk State University of Internal Affairs, Dnipro, Ukraine

Науковий керівник: **Диса Олена**, кандидат психологічних наук, доцент,
доцент кафедри філософії та політології

Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ

Scientific supervisor: **Olena Dysa**, candidate of psychological sciences, associate professor

Associate Professor of the Department of Philosophy and political science,

Dnipropetrovsk State University of Internal Affairs

АНТИМОНОПОЛЬНА ПОЛІТИКА ЯК НЕВІД'ЄМНА СКЛАДОВА ЕКОНОМІЧНОЇ ТА СОЦІАЛЬНОЇ ПОЛІТИКИ ДЕРЖАВИ ANTIMONOPOLIC POLICY AS A INALIENABLE CONSTITUENT OF THE ECONOMIC AND SOCIAL POLICY OF THE STATE

Україна знаходиться в течії стрімкого реформування всіх напрямків суспільної діяльності та економіки зокрема. Такі зміни обґрунтовуються необхідністю розвитку українського суспільства. Сучасна держава обрала своїм майбутнім життя у європейському просторі, і поставлена ціль вимагає розв'язання ряду важливих завдань, серед яких однією з найважливіших є проблема втілення та розвитку демонополізації.

Дана тематика посідає важливе місце серед проблем економіки сучасної України, оскільки є недостатньо розробленою. Це пояснюється тим, що в Україні є пряма залежність від монополії в ринковій економіці. Надзвичайно активно відбувається зростання кількості підприємств і, виходячи з цього, значно підвищується рівень конкуренції товаровиробників за найвигідніші умови виробництва і збуту товарів і, як наслідок, отримання найбільших прибутків.

У зв'язку з цим, завданням дослідження є вивчення основи та проблематики антимонопольної політики, а також аналіз недоліків законодавчих актів, що регулюють програму демонополізації економіки і розвитку конкуренції, з метою розкриття сутності антимонопольної політики України та перспектив її розвитку.

Дана проблематика є достатньо новою для вітчизняної науки, тому останнім часом привертає увагу дослідників. Розглядом цієї проблеми займалися такі провідні вчені, як В. Базилевич, Т. Бень, А. Грановський, Н. Задорожня, М. Кемпбелл, В. Кучеренко, В. Малиновська, В. Полуянов, Л. Семенова та ін.

Монополією в економічній теорії називають такий тип будови ринку, в якому існує один і тільки один продавець певного товару. Будучи єдиним постачальником, підприємство монополіст (його також називають монополією) стикається із сукупним попитом всіх потенційних покупців товару в межах даного (національного чи місцевого) ринку, і в цьому значенні воно тотожне галузі [1].

Виходячи з даного твердження, можна визначити, що антимонопольною є тип протилежний, основними рисами якого є наявність досконалих заміників продукції фірми-монополіста, можливість безперешкодного входження на ринок інших фірм подібного спрямування, які, так чи інакше, матимуть диференційований попит.

Державна політика щодо обмеження монополізму і розвитку конкуренції є невід'ємною складовою внутрішньої економічної та соціальної політики держави. До найважливіших завдань держави належить врівноваження тенденції до монополізації механізмами конкуренції, цілеспрямоване сприяння з боку державних органів розвитку конкурентних засад в економіці [2].

Також слід зазначити, що антимонопольна політика реалізується на фундаменті нормативно-правових актів, що допомагають регулювати зв'язки, пов'язані з питаннями конкуренції, на

національній економічній арені. Існують також органи, здійснюючі всебічний контроль за дотриманням чинного законодавства, виконуючі розробку так званих «оферт», стосовно його удосконалення та розробки рекомендацій щодо стимуляції суперництва у всіх напрямках економіки. Реалізація таких нагальних функцій відбувається за допомогою антимонопольних, антитрестовських, картельних відомств.

Важливою проблемою у сфері антимонопольно-конкурентної політики України є недосконалість системи державного управління в цілому: підвищення ефективності антимонопольно-конкурентного регулювання може бути досягнуте лише при скороченні масштабів тіньової економіки та корупції; зменшенні кількості державних органів регулювання й контролю за діяльністю монополій; одночасному підвищенні їх відповідальності за прийняті рішення; чіткому розподілі функцій між різними контролюючими структурами; приведенні вітчизняної законодавчої бази у відповідність з нормами міжнародного права тощо [3].

В українському законодавстві існує дуже багато прогалин і недоліків, які можна було б усунути, просто проаналізувавши джерела антимонопольного законодавства інших держав. Однією з таких прогалин є майже нерозвинуте законодавство щодо монополій у міжнародній торгівлі. Тобто антимонопольне законодавство розвинутих країн світу поширюється на компанії самої країни та іноземні компанії, діяльність яких має прямий, суттєвий і передбачуваний у недалекому майбутньому вплив на комерцію цієї країни. Зрозуміло, що йдеться не про дрібні, а серйозні антиконкурентні дії стосовно відповідного ринку. Антиконкурентна дія територіально може відбуватися як у певній країні, так і за її межами. Якщо така дія відповідного ринку не стосується, то, як правило, жодних дій стосовно такого порушника не відбувається. Це мотивується тим, що інші країни мають свої антимонопольні органи, які зобов'язані за цим стежити [2].

Таким чином, на підставі проаналізованого матеріалу, хотілось би наголосити на тому, що демонополізація є нагальним питанням на українському економічному полі. Антимонопольне законодавство України також не є довершеним. Воно вимагає більш ретельних та обміркованих досліджень, а саме забезпечення розумного компромісу у питаннях розвитку конкуренції шляхом створення належних умов для безперешкодного входження на економічну арену України. У сфері конкурентної політики та демонополізації вищезазначене питання, на нашу думку, повинно стати предметом подальших досліджень спеціалістів.

Перелік використаних джерел

1. Самуельсон П. Економіка: підручник / П. Самуельсон. – Львів: "Світ", 1993. – 497 с.
2. Кольцова Д. В. Аналіз проблем розвитку конкуренції і обмеження монополізму в Україні / Д. В. Кольцова, В. В. Романенко // Економічний простір. – 2008. – № 18. – С. 91–92.
3. Слободчикова Ю. В. Характеристика антимонопольної політики України / Ю. В. Слободчикова // Держава і регіони. – 2009. – № 5. – С. 137–141.